

నాయుడుగారికోడలికి దెయ్యం పట్టిదని పూరంతా విచిత్రంగా చెప్పకుంటున్నారు. దెయ్యాలంటూ అసలు వున్నాయా? అనేదే నా ప్రశ్న. బైబిలు కూడా దెయ్యాలున్నాయన్నది. ఆ మధ్య గాంధీ కూడా దెయ్యాలున్నాయని, వాటివల్ల హానికాని, ప్రయోజనంకానిలేదు అన్నారు.

ఒకరోజున నాయుడుగారింటికి పనుండి వెళ్లాను. చాలామంది బంగాళా చుట్టూ మూగివున్నారు. హాలులో, మూలగా, పీలగా, పలచబక్కగా ఒక అమ్మాయి గోడకి ఆనుకుని, మగతగా బుర్ర వొంచుకుని వుంది. అమ్మ లక్కలంతా ఆమె గురించి చోద్యంగా చెప్పుకుంటూన్నారు. “రాత్రిళ్ళు వొట్లు తెలికవీధులంట తిరుగుతూంటుందనీ, పగలస్తమాను అలా మగతగానే వుంటుందనీ” అనుకుంటున్నారు.

*

రాత్రి పదిగంటలైంది. వెన్నెల యింకా రాలేదు. నక్షత్రాలకాంతి మాత్రం వుంది. సినీమానుండి సత్రం వీధిని వొస్తున్నా. సత్రం వరాండాలో తెల్లనిబట్టలు కనిపించాయి. కేటు తెరుచుకుని లోపలికి వెళుతూన్నా, నాపక్కనండి యెవరో తప్పించుకుని చాచిపోయేరు నేను మెట్లు యెక్కిచూస్తే నాయుడు గారికోడలి వుంది!

“ఎవరు నువ్వు?” అన్నాను.

కొంచం ససుకుతూ, “నాయుడు గారి కోడిల్ని”

నేను యింకాకాస్తముందుకి వెళ్ళి,

“నీకేనా—దెయ్యం పట్టిందను కుంటున్నారు?”

దెయ్యం

రామారావు.

ఆమె మాట్లాడలేదు.

మళ్లా నేనే,

“యిండా కయిలా వెళ్ళిందెవరు?”

బుర్ర క్రిందకి వొంచి ఆమె మాట్లాడలేదు. నేనే మళ్లా ప్రశ్నించాను.

“నీ కెందుకు?” అంది.

నాకు కోపం వొచ్చింది. కాని తమాయించుకుని,

“కావాలి” అన్నాను, ముందుగా నిలబడి.

“నువ్వెవరు?” అంది.

“నేనే, కాంగ్రెస్ సామ్యవాదిని” అన్నాను.

ఆమె మాట్లాడకండా మెట్లు దిగుతూంది. నేను ముందుకి వెళ్ళి-

“ఎక్కడికి?” అని ఆపాను.

“ఇంటికి” అంది.

కాస్తేవు నిలబడ మన్నాను. ఆమె మాట్లాడకండా కొంచం పక్కగా తప్పకుని మెట్లు దిగుతూంది. ఆమె మెత్తని చేయిపట్టుకుని వరాండాలోకి తీసుకొచ్చాను అమె, మొవ్వులాంటి చేయి పట్టుకునేసరికి యెంత భీష్మించుకుని కూచున్నా అస్కలిత బ్రహ్మచారి నైనా నాకు కూడా కొంచం కలత పడి శరీరం అంతా గగుర్పొడిచింది.

“ఎందుకు నన్నిట్లా నిర్భందిస్తారు?” అంది కొంచం కాతరపడ్డా గొంతుతో.

“నీ దెయ్యం సంగతి కనుక్కోవాలి” అన్నాను, కొంచం సవ్య కసబరుస్తూ.

“కనుక్కుంటే మీకేం ప్రయోజనం?” అంది ముఖం పైకెత్తి.

“ప్రయోజనం వుంది కనుకే అడగటం”

“మళ్లా మీరు కాంగ్రెసు సామ్యవాది సంతారు. మావల్లే దేశ దాశ్య విముక్తంటారు. అహంభావం అడుగంటి పోవాలంటారు. మీరే, యిన్నీచెప్పే మీరే, యిట్లా యే కాకిగా వున్న స్త్రీని రాత్రిపూట” అని, ఆపేసింది.

“స్త్రీలు రాత్రిళ్లు, సత్రాలంట పికారుచేస్తూ, పరాయి పురుషుడితో యేకాంతంగా...”

మాట పూర్తి కాకండానే ఆమె ముందుకి వచ్చి

“ఇట్లా మేం తిరగడానికి పురుషులేకారకులైతే.. సరే దానికేం లెండి స్త్రీ పురుషుడూ రాత్రే, యేకాంతంగానే మీ రన్నట్లు మాట్లాడినంత మాత్రాన ఆమె శీలానికేమిటాచ్చింది? హృదయం పవిత్రంగా వుంటే యివన్నీ దగ్గరకు చేరవుగా? మీరు మళ్లా సామ్యవాదులంటారు దేశ సేవ చేస్తానంటారు. స్త్రీ స్వాతంత్ర్యం కావాలని బల్ల గుద్ది వుపన్యాసాలిస్తారు.

“యిన్ని చెప్పే యువకులు మీరే యిట్లా మాట్లాడితే యెలా చెప్పండి, అసలు సామ్యవాదులంటే నాకు చాలా పూజ్యభావంవుంది. ఇండియాకి యేనాటికైనా స్వరాజం రావాలంటే వీరయువకులైన సామ్యవాదులవల్లే. సరే మీరు నాగురించి తెలుసుకోవడానికి వుత్సాహపడుతూన్నారు. కనుక...మీకు చెప్తాను. మీరుమాత్రం మధ్యమధ్య

ప్రశ్నించవద్దు ఈ సంగతి యితరై వ్వరికీ తెలిసే కూడదు.”

ఆమె షరతులన్నిటికీ అంగీకరించాను. మేఘాలమాటునుండి ఆర్థి చంద్రుడు వచ్చాడు. తెల్లని ఆమె చెంప మీద తలవెంటుకలు వాల్లే వాటిని వింతగా చూస్తున్నాడు చంద్రుడు.

“నేను పదమూడోయేట వ్యక్తురాలినై కాపరానికి వచ్చాను. అప్పటికి యీపూర్వో నాభర్త ఆరోహారం చదువుతుంటే ఆయన నిజంగా ఆయన ఆరోజుల్లో యెంత అందంగా, యావనశోభతో కలకలలాడుతూవుండేఆయనో మీకూ తెలిసే వుంటది. ఆయన వీధంట వెళుతుంటే, కిటికీల్లోంచి, గుమ్మాల్లోంచి చూడాని గోపాస్త్రీవుండదని నా సమ్మకం యే రాజకుమార్తెనా, యే అందగత్తెనా కన్నేసి, నా ప్రాణానికీ, మామేమకీ స్వస్థి వాక్యం చెప్పిస్తుండేమోనని చాలా జడిశాను. నిజంగా నా కాయనంటే వెలితీపి, తీరని, అనంతమైన ప్రేమ, ఆరోజుల్లో ఆయిన్నీ చూడకండా, ఆనున్నని చెంపల్ని ముద్దు పెట్టుకోకండా ఒక్క నిమిషం వుండలేక మాయేదాన్ని. నన్ను లాలించి దగ్గరకి లాక్కుని, పెదవుల మీదా మృదువుగా ముద్దు పెట్టుకుంటే నిజంగా అప్పుడు స్వర్గం మోక్షం అదే అనిపించేది. అప్పుడు కలిగే ఆవుత్సాహాన్ని యిప్పుడు మాటలతో చెప్పాలంటే యెలా? స్త్రీని తృప్తి పరచడం లాలించడం అంతా ఆయనకి బాగా తెలుసును. మృదువైన నా చెంపలమీద, వేళ్లు

వేసి, నాతల ఆయనవేపుకి తిప్పుకుని లాక్కుని లాలిస్తే, అప్పుడు కలిగే ఆవులకరింపులు యింకా నేటికి తలపుకి వొస్తుంటాయి. యింకా గొడవంతా యెందుకు లెండి నాకూ నా అందానికి తగినభర్తని గర్వపడేదాన్ని.

“ఇక్కడ ఆయన చదువు అయిపోయింది. చదువుకోసం పట్టం వెళ్ళిపోయారు. నాకు యెంతో దిగులేసింది, యేడ్చేసేను. కానేంలాభం? ఆయన వెళ్ళిపోయిన కొన్నాళ్ల వగకూ దిగులు గానే వుండేది. యేపని చేయడానికి తోచేది కాదు, రాత్రిళ్లు అసలు నిద్ర పట్టేది కాదు. చంద్రుని చల్లని కిరణాలు నాకు పిచ్చి యెక్కించేవి. అలాంటప్పుడు నాకీ జీవితం మీదే రోత పుట్టేది.

ఇకా జీవితం అంతా మరిచి పోవాలనుకున్నా. బూజుపట్టి మూలముక్కు తూన్నా భారతం తీసి విప్పాను. కుంతీ సూర్యుల సమావేశం వచ్చింది. నావొళ్లు మండింది. రామాయణం తీశాను అశోక వృక్షం కింద సీత కూర్చుని వుంటే “భవమైదిని భార్యయే” అంటూ ప్రార్థిస్తున్నాడు, ప్రేమోపాసకుడు, రావణుడు. యిక యీ గ్రంథాలు చదవకూడదనుకున్నాడు.

వేసంగి శలవులు దగ్గరొతున్న కొద్ది ఆయన మీద మొహం యెక్కువై పోయేది, యెంతో బాధ కలిగేది. అప్పుడు హృదయాన్ని

కొక్కెనీ, తాపాన్నీ చల్లార్చుకునే సరికి చాలా చిక్కులుపడే దాన్ని.

వేసంగి శలవులకి ఆ యన రాకనీ, మైసూరు, బెంగుళూరు చూడ్డానికి వెళుతూన్నారనీ ఉత్తరం వచ్చింది. నామీద పిడుగు పడ్డట్టు అయింది. ఆ చదువు మానేసి యిట్లా నా చేతుల్లో వుండి పొమ్మనాలనిపించింది.

పుచ్చపువ్వులా వున్నా వెన్నెల్లో డా బా మీ ద పండు కు న్నా. ఊరంతా మాటు మణి గింది. ఆకాశ.....అప్పుడు. ఆ యన జ్ఞాపకం వచ్చినపుడు కలిగిన భ్రాంతిని ఆపుకోవడం దుర్భరమైంది. దిండులో ముఖం దూర్చుకుని పండుకున్నా. కాని, నా ప్రయత్నానికీ, మనసుకీ యేమాత్రం సబంధం లేకండా పోయింది. చల్లని చంద్రుని కిరణాలు నా హృదయానికి తగిలి పిచ్చి యెక్కించేవి. అతనుకావాలని తల తిరిగేది. సరాలన్నీ తెంచుకుని అతనికోసం పరుగులెత్తేవి.

యకావ్యన శోభతో ప్రకాశిస్తున్న శరీరాన్ని అద్దల్లో చూచుకుంటే నాకునాకే దిగులు వేసేది యింతందం, యీ శోభ అంతేనా అని యిప్పుడు, యీ సమయంలో ఆయన నా దగ్గరలేంది ఇంకెందుకు నా జీవితం?

మా మామ అరవై యేళ్ళ ముసలి వృద్ధు. అతడు పడుచు మూడో భార్యతో కులుకుతూంటే నాకు మాత్రం అనుభవంలోకి వచ్చాక ఆ సౌఖ్యంమీద వాంఛ వుండదూ? డాబాదిగి మా అత్తా,

మామా యేం జేస్తున్నారో చూడాలని కుతూహలం కలిగింది. క్రిందకి దిగివారి పడక గదిదగ్గరకి వెళ్ళి కిటికీలోంచి చూచాను! నా వొళ్ళు రుల్లు మంది! జీవితంలోకల్లా స్త్రీపురుషు లిద్దరూ కలసివుండటమే ఆనందమై సదీ, అమూల్యమైనదీ జీవితం అనుకున్నాను. చప్పనవొచ్చిపక్కమీద పండుకున్నాను, ఇంకా బాధ భరించడం నాశక్తి కాకపోయింది ఎదురుగుండా వరాండాలో మంచం మీద పండుకున్నా జమిందారీ ఆశ్రితుడు పార్థసారథిమీద నా మనసు పోయింది. అప్పుడు కలిగిన ఆ మోహతాపాన్ని ఆపుకోలేక పోయేను. నాక్కావలసిన...కళ్ళు, ఆ సన్నని పెదవులూ, ఆ ఆకర్షణ అతనిలో మూర్తీభవించాయి. మెల్లిగా డాబాదిగి గేటు దూకి ఆ అరుగుమీద నిలబడ్డాను. అతను గురు పెట్టుకుని నాల్గు అంకెవేసి నిద్రపోతున్నాడు. గాజులచప్పడి చేశాను. ముక్కేను మూలిగేను కాసేం ప్రయోజనం లేకపోయింది. వీపుమీద చేయివేసి తట్టాను. లేవలేదు చేయిపట్టుకుని అటూయిటూ గట్టిగా పూషికదలించాను. కొంచం వారగా జరిగాడు. "పార్థసారథీ!" అని గట్టిగా పిలిచాను. అతను కన్నుల నులుముకుంటూ లేచాడు. నేను లైట్ కి యెదురుగా నిలబడి స్వీచ్ఛి వేశాను. అతను దిగ్భ్రమ జెంది నావేపు అదే చూడ్డం చూస్తున్నాడు. కలనుకున్నాడు కామోసు పాపం! అమాయకుడు!!

“ఎందుకొచ్చారు?”

అర్ధరాత్రివేళ ఆడది వంట రిగా యెందుకొస్తుందో! పాపం అతనేమీ యెరుగడు కామోసు! నేను నవ్వుతూ పైట పిన్ను సద్దుతూ స్నట్టు సటించేను. అసలు లేచాడు. లైట్ ఆర్పేసి నాబుజములమీద చేతులేసేడు. కొంచం వెనుక్కి తప్పించుకుని, “అదేమిటి?” అన్నాను. యిప్పటికి వచ్చింది కామోసు. యీ మొగాడికి ధైర్యం!

“నేను యెరుగుదునుగా స్త్రీల్ని ... మొదట్లో అంతా అంతే!... చూస్తున్నాగా... అసలు నీ సంగతి ... యెప్పుడు నువ్వు పువ్వులా వచ్చి... అని కాచుకుని కూచున్నా ... నువ్వీలా వస్తావనే సంగతి నాకు తెలుసు.”

అంటూ మీదకొచ్చి నన్ను దగ్గరగా లాక్కుని గట్టిగా కాగలించుకుని పక్కమీద కూచోబెట్టాడు.

పాపం! యీ మగాళ్ల మనసుల్లో రాత్రంతా అందమైన ఆడాళ్ళు విహరిస్తుంటారు. అందమైన ఆడాళ్లంటే యీతెగ విరుచుకు పడతారు. తమకిలాడే అందమైన మగాళ్ళిచూసి తమ భార్య కూడా ఆవిధంగానే యిదవుతుందనుకోరు. ఇంకా యెందుకొ ఆలస్యం చేస్తున్నాడు? అతన్ని సందిట్లకి లాక్కున్నాను. అతనిలో ఉద్దేశం,

... .. తొలికోడికూసేసరికి లేచి చూచుకుంటే ఎదురుగవున్నా మేజామీద నాకొక బాడే

కుప్పగా పడివున్నాయి. అతను ముసుగు పెట్టుకుని పండుకున్నాడు.

ఉదయం అస్తమాసం నేను రాత్రి చేసిన పనిగురించే ఆలోచించాను. యిక అతని ముఖం చూడగూడదని ఆసంగతే ఇంక మరిచిపోవాలనీ, ఆలాంటి సాపపు పనులకి యికచోటి యకూడదు అనుకున్నా. నా భర్త ఫోటోచూస్తే నాకెంతో జాలేసింది. కళ్లల్లాంచి కన్నీళ్లు కారయి.

రాత్రి అతనిచేతుల్లో అపవిత్రం అయిన నాశరీరాన్ని సోపుతో శుభపర్చేను. కాశీ గంగ కూడా పోసుకుని పవిత్రురాల్సి అయి పోయేను.

భోంచేసేప్పుడు మా అత్తగారు, "అట్లా నలిగిపోయి వున్నావే?" అంది. ఆమాట వినేసరికి నాకెంతో భయంవేసింది. శరీరం అంతా యెందుకో మెదిలింది. హృదయం కంపమెత్తింది. నేనేమీ మాట్లాడలేదు. అవును అతగాడు వస్తాడను కున్నానునుమా! యీ మగాళ్లకి అసలేమీ తెలీదు. నిరుడీ రోజుల్లో కామోసు వొచ్చాడు. అదైనా శలవులు పూర్తి కాకండానేయెవరో స్నేహితుడు వుత్తరం రాశాడని వెళ్లిపోయేడు. వాడి కై నా ఆమాత్రం తోచవద్దు? మళ్ల చదువు కంటున్నాడు!" ఆమె మాటలు వింటూన్నంతసేపూ ఆపరానిసవ్వు వొచ్చేది.

రాత్రి స్నానం చేసి బట్టలేసుకుని అత్తగారి దగ్గరికి పట్టికోసం వెళ్లాను. ఆమె తన ముసలి భర్తకోసంమడు వులు మడచి పాందాసలో పెట్టుకుని తెల్లనిచీర కట్టుకుని, నీటుగా

తయారై కులకుతూ వెళ్తోంది. నా వొళ్ళు చచ్చిపోయింది. దబ్బున వెనక్కి తిరిగి డాబా యెక్కాను. పార్థసారథి నాకోసం పంజరంలో పక్షిమేతకోసం తందనాలు ఆడినట్టు ఆవరాండాలో తిరుగుతూన్నాడు. యెప్పుడు దేవీ ప్రసన్న మాతుం దాని. రమ్మని చేయూపాను. దప్పన అరుగుదూకి, గేలు అమాంతంగా గెంతాడు! డాబా యెక్కేసరికి నేను యెదురుగుండా వెళ్లి స్వాధీనమయి పోయాను.

ఆకావలింతల్లో ఆ వెన్నెలరాత్రి అంతా మైమరచి అతనితో అమూల్యంగా గడపేశాను.

* * *

ఒకనాడు అతను చెప్పాడు. జమిందారు కార్లో వెళ్తూ నన్ను చూచాడనీ, చాలా చక్కనిచుక్కనని అభినందించాడనీ, ... యింకా యేవో చెప్పాడు. ఆ ప్రస్తావన అంతటితో చాలించమనికొంచం ముచ్చటగా అతణ్ణి మందలించాను.

ఆకాశాన్నంతా రెండు రోజుల నుండి నల్లని మోఘాలు ఆక్రమించు కుని సూర్య రశ్మి మి కూడా అడ్డుచేశాయి. చలిగాలి హెళూరు మనివీస్తుంది. రాత్రి తొమ్మిదిగంటలు కొట్టారు. గదిలోనేను తలుపులు వేసుకుని రగ్గు కప్పుకుని పండు కున్నా. తలుపుమీద చప్పుడైంది. లేది తీశాను రైమనే గాలికి బల్ల మీదున్నా లైట్ ఆరిపోయింది. ఎలట్రీక్ లైట్ స్వీచ్ కోసం అంతగా ప్రయత్నించలేదు. అతను లోపలికివచ్చిచ్చి తలుపు

గడవేశాడు. అతను నా మెడ మీద చల్లని చెయి వేసి "నువ్వు వొప్పుకుంటూవన్న సంగతి నాకు తెలుసు" అన్నాడు, నా చెంపల మీదకి పెదవులు రానిస్తూను. నేను చల్లున దూకివేసి దూరంగా నిలబడ మన్నాను అతడు జమిందారు. అతను ప్రాధేయపడ్డం మొదలెట్టాడు. "ఏమండీ! మీరీ లాంటి పనులు చేయచ్చా? యిల్లా అర్ధరాత్రివేళ యిళ్ళల్లా చొరబడోచ్చా? యే కాకిగావున్నా స్త్రీల్ని యిట్లా?...మీ దాసీలనుకున్నారా? మీ వుద్యోగస్తుల అమ్మాయిలను కున్నాగా, వెళ్ళాలనుకున్నారా?" అన్నాను. అతను నారెండు చేతులూ పట్టుకున్నాడు. "నీకోసమే బ్రతుకుతున్నాను, కరుణించకపోతే నాకీ ప్రాణంమీద ఆశలేదు" యింకా యింకా యేవో యాకరువు పెడుతున్నాడు కవిత్యపుఘోరణిఘో. ఆ ప్రస్తావనయిక ముగించమనీ వేగంగా దయచేయమనీ లేకపోతే... మర్యాదా దక్కదనీ చెప్పాను. అతను నా మోకాళ్ళు పట్టుకున్నాడు. నేను విదలించుకున్నాను. అతను నన్ను కావలించుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు మా బంట్లో తుని కేకవేశాను.

"సారథికంటేనా?" అన్నాడు, బిత్తారబోయిన ముఖంతో.

"నీ అందాన్నిచూసి, నీ డబ్బునుచూసి నే ప్రేమించి, మోహిస్తా ననుకున్నా వేమో! ప్రేమకి డబ్బుతోనూ దర్జాతోనూ యేమీ సంబంధంలేదు. ఆ సంగతి మీకు మాత్రం తెలీదు. చదువు

కున్నారు మళ్ళీను మర్యాదగా వెళ్ళండి...సారథి! వాడు మాత్రం? నీ ఆశితుడనా? లేక, నీకు ముండల్ని తార్చి నీ దగ్గర దయసంపాదిస్తున్నాడనా? వాణ్ణి గౌరవించడం, ప్రేమించడంను? అన్నాను, వుండే కంటో.

“మరెందుకు?” అన్నాడు, అదోలా ముఖంబెట్టి.

“అతని విషయం అలావుంచండి. యి క నుం డై నా తాము కాస్త ...జాగ్రత్తగా వర్తించండి. మీ ప్రవర్తన మార్చుకుని మెలగండి.” అన్నాను.

నా వేపుకోపం గాచూస్తు, వైటగట్టిగా లాగి, రొమ్ముమీద

కరిచి పారిపోయేడు చచ్చుపీనుగ! గేటు అవతల ఒక పెద్దనూడ పడిన చప్పడైంది!

మర్నాడుదయం జమిందారు మేడమెట్లనుంచి దిగుతూంటే కాలు జారిందనీ, చాలా ప్రమాదమైన దెబ్బతగిలిందనీ సారథితో కూడా పట్నం వైద్యనాహయం కోసం వెళ్ళారనీ తెలిసింది.

* * *

రెండు రోజుల్లో సారథి వచ్చాడు. యేవో చాలా అవసరమైన పనులున్నాయనీ, ఆయన యింకారారనీ తన్ని మాత్రం సత్రం

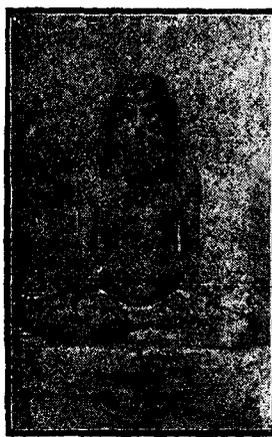
వీధికి మకాం మార్చేయమని పలుకుం అయిందనీ చెప్పాడు.

నా సారథికోసం, నా ప్రాణంలో అర్థభాగంకోసం యిట్లా యీ సత్రం లోకి వొస్తుంటా. సారథి అనేక మార్లు జమిందారు గురించి చెప్పడానికి ప్రయత్నించాడు. వాడుచచ్చు పీనుగ వాడి గొడవం యెత్తవద్దని మందలించా. అసలీ ప్రపంచంలో వున్నా అన్ని వొస్తువులూ డబ్బుతో లాంగిపోతవనీ, కొనుక్కోవచ్చనీ బ్రమిస్తారు కామోసు భూగలాలను లైసెన్ యీ జమిందార్లంతా.

జీవబ్రహ్మక్య రాజయోగ సారామృతము.

ఇది, కడప శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరులవారిచే ముద్రింపబడినది.

1276-పుటలు, 48-పటములుగలది, మూడవ కూర్పు.

కాలికోబయిండు	రూ. 4-4-0
గూఢార్థ సంగ్రహ సహిత శ్రీ భగవద్గీత	రూ. 2-4-0
శ్రీ కబీర్ దాసు చరిత్రము	రూ. 2-4-0
శరీర దేవాలయ రహస్యార్థపారిజాతము	రూ. 0-6-0

చిత్రగుప్త ఆఫీసు.

సౌకారుపేట పోస్టు,

మదరాసు.